

ARCHA

3
2008

ZPRAVODAJ O VÝCHOVĚ A VYUŽITÍ VOLNÉHO ČASU DĚTÍ A MLÁDEŽE

Blahopřání nov zvolenému předsedovi RDM • Vele RDM stanul woodcrafter Aleš Sedláček • Vzděláváme (se) také mimo školu • Princip neformálního vzdělávání v Gaudolinu • MHJ – ohlednutí za zkouškami hasičů • Poznámka k neformálnímu vzdělávání v dětských organizacích • Vzdělávací systém Junáka • Školení vedoucích Programu EDIE • Neziskové vzdělávání – máme budoucnost? • Prázdninová škola Lipnice – zážitkem pro život • Po adatelé představili 10. ročník Bambiriády • Bambiriáda letos opět bude mezinárodní • Pamětní odznak Blance Liškové • Pionýr spustil 4. ročník kampaně k letním táborům • Bude zájmové a neformální vzdělávání podpořeno z EFS? • Článek o významu vichřice Emma... • Deset pestrých let RDM

Fotogalerie Archy

foto archiv Pionýra

Blahopřání novému zvolenému předsedovi ČRD

úvodem

Dělné a nekonfliktní, což oceňuji zejména, bylo 17. dubna 2008 konané valné shromáždění naší národní rady. Bylo bezvadné nezdržovat se procedurálními otázkami – touto částí auditorium promptně provedl končící předseda ČRD Pavel Trantina.

Pominu své lehké rozpaky z toho, že ze dvou malých, cca stohlavých sdružení, se jedno hlasováním přítomných delegátů členem národní rady stalo, a druhé ne, byť si společky jsou podobné rozsahem činnosti i motivací ke vstupu; rád napíšu, že k zásadnímu bodu, totiž volbě nového šéfa České rady dětí a mládeže, jsme „pluli“ opravdu v klidné a dělné atmosféře.

Houstl poněkud vzduch, to díky nebyvalému množství zájemců o čtvrtěční spektakl. Stačilo však otevřít okna! Musely se taky naholem sehnat nějaké židle, ale i to se zvládlo...

Smírně proběhla i debata o mimořádném ocenění deseti osobností, které nějak (pozitivně) zasáhly do chodu národní rady za deset let její činnosti. Návrh, který jako mimořádný podal Pionýr spolu s mladými hasiči a Duhou, byl schválen drtivou většinou hlasů, na představenstvu bude jen určit, kde se předání výroční ceny odehraje, totiž zda na Bambiriádě, či v Roztókách při oslavě deseti let od vzniku ČRD.

Na volbu jsme byli všichni zvědaví, i když počet nominací pro stávajícího místopředsedu národní rady mohl výsledek napovědět. Stalo se. Krátce před 19. hodinou usedl do pomyslného křesla předsedy po Janě Vohralíkové a Pavlu Trantinovi Aleš Sedláček-Tokaheya, mateřským přístavem v Lize lesní moudrosti. Do představenstva si přivedl jako statutárního zástupce Jana Cieslara (Junák), řadovým místopředsedou se stal Ondřej Šejtka, tomík.

Alešovo vítězství bylo přesvědčivé a dává mu silný mandát do dalších tří let. Svému vítěznému sokovi popřál mnoho zdaru i kandidát Pionýra Jiří Let. Nový předseda, ale třeba i šéf Pionýra Petr Halada, udělili ve svých proslovech absolutorium končícímu (leč v představenstvu nadále přítomnému) Pavlu Tranti-

Odstupující šéf ČRD (vlevo), Aleš Sedláček, nově zvolený předseda ČRD (uprostřed), Ondřej Šejtka, místopředseda ČRD (vpravo).

novi a silný potlesk napověděl, že sál se s jejich hodnocením Pavlova předsednictví většinou ztotožnil. O špetku vzruchu se možná postaral nový člen představenstva Martin Paclík-Koudy z Vysočiny svým návrhem zmapovat české a moravské tábory v dosud největší míře, jakou tato země pamatuje. O návrhu se bude debatovat, jistě to není věc k rychlému rozhodnutí. S tím se, myslím, bez problémů smířil i Koudy, který slíbil tuto debatu iniciovat a zřídit příslušné fórum na Adamovi (www.adam.cz).

Přeji novému vedení České rady hodně nadšení, času, pevných nervů a nám, kdo vnímáme zcela správně národní radu jako servis, přeju... hodně tolerance. Žádal o ni i nový předseda ve své sympatické a lidsky hluboké řeči. Vedení národní rady, kancelář, všichni jsou tu pro nás. Je nás hodně, jsme netrpěliví, mnohdy puntičkářští a nepříjemní, jsou mezi námi lidé, pro které je forma často víc, než obsah. Spojuje nás ale společná idea a cíl. Připomínám to drobně pateticky v roce desátého výročí založení České rady dětí a mládeže, spolku spolků, pro který stojí za to pracovat.

Svůj pozdrav, blahopřání a přesvědčení, že spolupráce s novým šéfem národní rady bude stejně

bezproblémová, jako tomu bylo s dosavadním, vyjádřila první náměstkyně ministra školství ing. Eva Bartoňová a ředitel odboru pro mládež Mgr. Jaroslav Tuček.

*Tomáš Novotný
předseda Asociace TOM
a koordinátor pracovní skupiny Stát
foto -jm-*

Archa 2008

Témata Archy

Uzávěrky:

1. Dětská sdružení jako záchytný bod	31. 1.
2. Děti a média	12. 3.
3. Neformální vzdělávání v dětských sdruženích	16. 4.
4. Bambiriáda 2008 (dvojčíslo)	9. 6.
5. Až se zima zeptá, co jsme dělali v létě...	20. 8.
6. Děti a mládež jako politikum?	1. 10.
7. Krajské rady dětí a mládeže	4. 11.
8. Být malou organizací?	1. 12.

V čele ČRDM stanul woodcrafter Aleš Sedláček

Z ČRDM

Česká rada dětí a mládeže (ČRDM) má od 17. dubna 2008 nového předsedu. Stal se jím woodcrafter Aleš Sedláček – Tokaheya (Liga lesní moudrosti), dosavadní první místopředseda ČRDM. V čele rady vystřídal Pavla Trantina (Junák – svaz skautů a skautek), odstoupivšího s ohledem na své nové pracovní uplatnění ve státní správě. Aleše Sedláčka zvolilo do nejvyšší funkce ČRDM její 28. valné shromáždění, a to přesvědčivou většinou hlasů odevzdaných v tajném hlasování.

Delegáti a delegátky, zastupující prostřednictvím svých organizací v konečném součtu na 200 000 duší, měli na výběr ze dvou jmen. Vedle Aleše Sedláčka, společného kandidáta devíti členských sdružení ČRDM, kandidoval Pionýr i zahraničního tajemníka svého ústředí (a od podzimu 2007 člena dosavadního představenstva ČRDM) Jiřího Leta. Zatímco dvaadvacetiletý Jiří Let představoval – obrazně řečeno slovy předsedy Pionýra Petra Halady – „nový vítr“, o devět let starší Aleš Sedláček předstupoval před voliče coby spolehlivý garant kontinuity dalšího směřování Rady s jejím dosavadním vývojem. Z 64 odevzdaných hlasů bylo 14 pro Jiřího Leta a 50 pro Aleše Sedláčka.

„Tím možná nejdůležitějším, co cítím jako svoji úlohu, je vykládat pro nás tak samozřejmou věc, jako že jsou tady mladí – a třeba potom i dospělí – lidé, kteří zadarmo odevzdávají svůj volný čas těm druhým, a sdílí přitom jisté výchovné hodnoty. Většina našich sdružení má totiž nastavený určitý svůj výchovný systém, třeba i vzdělávací. Myslím si, že právě to představuje hodnoty, které nám přijdou samozřejmé, ale lidi 'zvenku' si je třeba vůbec ani neuvědomují. A takové hodnoty stojí za to hlásat, být nám připadají jako každodenní chleba... Hau,“ zakončil Aleš Sedláček svoji krátkou předvolební řeč. Když pak volební komise spočítala hlasy a její předsedkyně oznámila výsledek, dodal jen: „Je to pro mě velká čest. Budu se učit být předsedou všech.“

K dalším důležitým bodům programu 28. VS ČRDM patřil úvodní podpis pod Prohlášení o partnerské spolupráci mezi ČRDM a NIDM (Národní institut dětí a mládeže); dokument signovali Pavel Trantina a ředitel NIDM Jiří Veverka. Dosavadní šéf ČRDM připomněl, že nyní písemně stvrzovaná spolupráce trvá fakticky

Nově zvolený předseda ČRDM Aleš Sedláček

již od počátků existence Rady. „V průběhu let jsme spolupracovali na mnoha projektech. Příští rok nás čeká velký projekt Klíče pro život, který by měl pomoci nám všem čerpat prostředky z Evropského sociálního fondu,“ podotkl Pavel Trantina. Spolu s Jiřím Veverkou pak upřesnil, že z hlediska ČRDM má jít o cca 30 milionů korun určených na část projektu, jež se týká vzdělávání dobrovolníků v neziskových organizacích a jeho společenského uznávání. Přítomní se také vyjádřili k žádostem dvou mládežnických uskupení o přijetí do ČRDM. Výsledek hlasování zní: pražské

Podpis prohlášení o spolupráci mezi ČRDM a NIDM: vlevo ředitel NIDM Jiří Veverka, vpravo Pavel Trantina

sdružení *Kazimírka* nikoli, *Velký vůz* ano. Výhrady ke *Kazimírce*, která žádala o přijetí již v r. 2006, nebyly zásadní (Představenstvo ČRDM nyní zaujalo neutrální postoj) a její odmítnutí delegáty VS souvisí spíše s diskusí o pozici krajských rad mládeže v rámci ČRDM, respektive s připravovaným vznikem takového regionálního uskupení v Praze. Jinými slovy: je pravděpodobné, že se *Kazimírka* pod „střechou“ ČRDM nakonec přece jen ocitne – jako členské sdružení pražské krajské rady dětí a mládeže. *Velký vůz* je dvaadvacetičlenným sdružením, zaměřeným hlavně na osobnostní rozvoj mladých lidí, většinou prostřednictvím zážitkové pedagogiky.

Valné shromáždění rovněž rozhodlo o tzv. pilném návrhu, který za své domovské Sdružení hasičů Čech Moravy a Slezska (SHČMS) přednesla jménem několika členských spolků Rady (SHČMS, Pionýr, Duha) Monika Homolková–Němečková, jež zároveň požádala o jeho projednání ještě před volbou nového předsedy ČRDM. Předkladatelé navrhli mimořádné ocenění deseti konkrétních osobností cenou ČRDM „Přístav“ u příležitosti jubilejního, desátého výročí založení Rady.

„Návrh je citlivý, společensky důležitý a hasiči (početně nejsilnější organizace v ČRDM, pozn.) za něj velmi stojí,“ zdůraznila Monika Homolková–Němečková. Debata o návrhu a následné hlasování o něm mu dalo zelenou; delegáti se však už neshodli na tom, kdy a kde přesně mají být mimořádné ceny předány. Tuto okolnost má tudíž vyřešit na svém prvním jednání nové Představenstvo ČRDM.

Zazněly také závěrečné informace o činnosti toho odstupujícího. S připraveným projektem právního servisu, který má ČRDM poskytovat svým členským sdružením prostřednictvím jednoho z nich – ELSA, sdružení studentů práv ČR – seznámil přítomné On-

dřej Šejtka. Vysvětlil, že v rámci ELSA fungují čtyři lokální skupiny, k nimž bude ČRDM směřovat dotazy od sdružení; poněvadž studenti budou řešit poptávané právní problémy s pomocí svých profesorů, budou odpovědi ELSA na ně relevantní, poznamenal Ondřej Šejtka. Ředitelka Kanceláře ČRDM Michaela Přílepková v této souvislosti ještě doplnila, že letos bude vydána recedice příručky představující právní minimum pro vedoucí dětských kolektivů a že část nákladu bude pro členská sdružení k máni zdarma.

Kandidát na předsedu ČRDM Jiří Let

O přípravě na české předsednictví v Radě EU (týká se první poloviny příštího roku, pozn.) z pohledu ČRDM referoval Jiří Let. Ve spolupráci ministerstva školství s NIDM, Národní agenturou Mládež, ČRDM a středisky volného času vznikla pracovní skupina, která připravuje ke zmíněnému předsednictví kampaň – v ČR mají proběhnout tři velké akce týkající se dětí a mládeže. První z nich je *Konference o mládeži* v březnu 2009, která by se měla věnovat především tématu dobrovolnictví. Druhou je tzv. *Youth Event*, setkání zástupců rad mládeže, respektive mladých lidí z celé Evropy, které by se mělo věnovat vyhodnocení evropské spolupráce v oblasti mládeže a diskuse o uznávání neformálního vzdělávání. Třetí akcí je setkání ředitelů ministerských odborů dětí a mládeže evropských zemí. „Mimo toto všechno připravujeme neformální kampaň k předsednictví, v jejímž rámci půjde o propagaci významných akcí členských sdružení ČRDM,“ informoval Jiří Let.

Tomáš Novotný (A-TOM) za pracovní skupinu *Stát* stručně rekapituloval výsledky jejího diskrétního lobbování za zájmy dětských

Na volební shromáždění České rady dětí a mládeže se sjeli zástupci členských sdružení v hojném počtu.

a mládežnických spolků. Vypíchl mj., že se podařilo odvrátit hrozící uzákonění (z pohledu dětských sdružení nesmyslně) povinného přílepku „o.s.“ k názvům všech občanských sdružení, i s jeho předpokládaným destruktivním dopadem na administrativu, potažmo finance mládežnických organizací. S ohledem na potřeby a možnosti dětských táborů „dobře dopadl“ i zákon o odpadních vodách. Tomáš Novotný dále seznámil přítomné i s dvěma aktuálně rozpracovanými „kauzami“.

Valné shromáždění taktéž schválilo výroční zprávu a zprávu o hospodaření ČRDM za rok 2007, stejně jako návrh rozpočtu pro rok 2008. Aleš Sedláček jakožto šéf letošní Bambiriády přiblížil některá její námětová východiska, priority a stav příprav, Pavel Trantina představil úvodní pracovní materiál k možným změnám stanov ČRDM a Martin Paclík přiblížil záměr ve všech krajích zavést a sjednotit systém lokalizační tabořišť. Od mapování táborů, respektive zanašení jejich souřadnic do digitální mapy si tvůrci projektu slibují jednak zjednodušení oznamovacích formalit, a jednak zvýšení bezpečnosti táborů díky možnosti rychlého a přesného zásahu složek integrovaného záchranného systému v případě náhlé potřeby (povodeň, vichřice apod.). O eventuálním koordino-

Volba předsedy ČRDM proběhla klidně... voliči se usmívali.

vaném sběru a uchovávání taktó citlivých údajů se má na půdě ČRDM nicméně ještě vést podrobná diskuse; zástupci některých spolků (tomíci, skauti, Sdružení Mladých ochránců přírody ČSOP) se k projektu staví se zdrženlivou opatrností a poukazují na možný únik dat do nepovolaných rukou. Diskuse, která se (nejen) k tomuto tématu mezi delegáty VS ČRDM vedla, mimoděk potvrdila slova nového předsedy Rady: „*Myslím si, že v té různosti našich sdružení jde tady všem o společné věci.*“

Valné shromáždění odsouhlasilo, že ČRDM pod vedením Aleše Sedláčka bude nadále reprezentovat **představenstvo**, které navrhl ve složení:

1. místopředseda

Mgr. Jan Cieslar (Junák),

místopředseda

Ondřej Šejtka (A-TOM);

členové:

Pavel Trantina (Junák), Mgr. Ondřej Chobot (ČTU), Ing. Martin Kříž (Zeměpisná společnost Morava + Jihomoravská rada dětí a mládeže), Martin Paclík (Javořice, klub přítel E. T. Setona + Rada dětí a mládeže kraje Vysočina) a Jana Jílková (Asociace víceúčelových základních organizací technických sportů a činnosti České republiky).

Závěrem je třeba konstatovat, že průběh celého jednání vrcholného orgánu ČRDM včetně volby samé byl nejen regulérní, ale i korektní. O volební 28. valné shromáždění byl patrně historicky největší zájem – takový, že jindy obvyklou obavu o usnášedischopnost svolávaného pléna rychle vystřídala starost o to, aby si všichni příchozí měli kam sednout...

Jiří Majer

Foto autor a -tn-

Vzdáváme (se) také mimo školu

Doba, kdy se děti a mládež měly možnost vzdělávat jen ve školách, je dávno nenávratně pryč. Vedle takzvaného formálního vzdělávání ve školách v současnosti stále častěji skloňuje pojem „neformální vzdělávání“. Tento pojem není zdaleka nový a týká se především osobního a sociálního vzdělávání mladých lidí. Může rozvíjet – a také rozvíjí – celou řadu dovedností a klíčových kompetencí mimo klasický rámec vzdělávání formálního. Velmi významnou měrou tak ovlivňuje osobní a profesní rozvoj každého jednotlivce, a přispívá tak k doplnění procesu celoživotního učení.

Pokud si definujeme základní rysy neformálního vzdělávání, jako je například dobrovolnost, skupinové sdílení zkušeností (i mezigenerační), flexibilita nebo přístupnost každému, musíme jednoznačně dojít k závěru, že zásadním hráčem na poli neformálního vzdělávání jsou především neziskové organizace, které se věnují dětem a mládeži.

O tom, že se děti a mládež účastní činnosti v neziskovkách dobrovolně, nemůže být diskuse. Důležitost skupinového sdílení zkušeností je bezzbytku naplňována v oddílech a klubech dětských organizací, kde pochopitelně také dochází k důležité mezigenerační interakci. Ve skupině se také posiluje vlastní osobní motivace a ochota se do procesu neformálního vzdělávání zapojit. Vzdělávací proces a jeho cíle jsou v organizacích často velmi dobře nastaveny jak pro děti a mládež, tak pro jejich vedoucí. Metody, kterými se cílů dosahuje, jsou často velmi variabilní. Mnohdy je právě zmiňovaná flexibi-

lita základní charakterikou činnosti dětských organizací a jejich oddílů a klubů, jejichž vedoucí dokáží velmi pružně reagovat na potřeby účastníků, změnu prostředí, ve kterém aktivity probíhají a další faktory, které činnost ovlivňují. Vedle sdílení zkušeností se skupinou a flexibility je třeba také postavit reflexi, která k neformálnímu učení nepochybně patří. Vždyť kolik se toho i v dospělosti naučíme z vlastních chyb... Právo udělat chyby a poučit se z nich je tak dalším charakteristickým rysem neformálního vzdělávání. O tom, že neziskovky jsou otevřeny všem a bez ohledu na sociální postavení, praxi nebo vzdělání, snad není potřeba se rozepisovat.

Neziskové organizace pracující s dětmi a mládeží v jejich volném čase tak většinou téměř bezzbytku naplňují všechny principy neformálního vzdělávání. Není přece nutné, aby každý vzdělávací proces byl zakončen testem, zkouškou nebo diplomem. V současnosti je sice uznávání neformálního vzdělávání velmi diskutované téma na mnoha úrovních a stále častěji je možno získat nejrůznější osvědčení, bude to však ještě „běh na dlouho trať“.

Znalosti, dovednosti, a hlavně vlastní zkušenosti, které získávají členové dětských a mládežnických organizací při účasti na jejich činnosti jsou k nezaplacení – často se ani diplomem, certifikátem nebo osvědčením vyjádřit nedají.

Važme si jich.

Jan Burda

Autor je náměstkem ředitele Národního institutu dětí a mládeže (NIDM) pro odbornou činnost

Principy neformálního vzdělávání v Gaudolinu

Neformální vzdělávání v našem sdružení chápeme jako rozvíjení celé řady dovedností a kompetencí mimo okruh formálního vzdělávacího kurikula. Vzhledem k tomu, že záběr těchto aktivit je značně široký, stanovili jsme si v našem sdružení dva základní standardy. Tyto standardy musí naplnit všichni členové našeho sdružení, kteří chtějí pracovat pro děti a mládež.

Prvním, základním standardem je úspěšné absolvování kurzu pro hlavní vedoucí táborů a akreditovaného zdravotního kurzu. V loňském roce se nám podařilo získat na neformální vzdělávací aktivity grant, a tak kurz pro „hlavase“ absolvovali téměř všichni členové Gaudolina. Zdravotní kurz pak úspěšně složila již čtvrtina z nás. Druhým standardem pro naše členy je absolvování libovolného kurzu či školení podle vlastního výběru či zaměření. V Gaudolinu tedy najdete „specialisty“ na zážitkovou pedagogiku, nízké lanové aktivity či keramickou výrobu a jiné výtvarné aktivity. Pravidelně naši členové jezdí i na celostátní velké výměny zkušeností. V této souvislosti nelze nezmínit, že naše sdružení svým členům na tyto kurzy a školení výrazným způsobem finančně přispívá, čímž se snažíme o maximální motivaci našich členů.

Každý rok také organizujeme pro členy našeho sdružení a spřízněné duše alespoň dva workshopy. Při těchto akcích jde hlavně o vzájemné obohacení

a vzájemnou výměnu zkušeností a znalostí při práci pro mladou generaci. Důraz u těchto akcí je vždy kladen na potřeby konkrétních aktérů. Účast na našich workshopech sice nevede k získání obecně uznávaného certifikátu, přesto mají tyto víkendovky v naší činnosti již pevné místo. Vzhledem k důležitosti a potřebnosti neformálních vzdělávacích procesů věřím, že budeme v těchto aktivitách pokračovat i v budoucnu.

Jiří Urbášek, předseda OS Gaudolino

MHJ – ohlédnutí za zkouškami hasičů

Moravská hasičská jednota (MHJ) nastoupila cestu zvyšování profesionality práce dobrovolných hasičských jednotek a za tím účelem již několik let organizuje nejen odborné konference pro velitele jednotek požární ochrany, ale v uplynulém roce spustila projekt k získání odznaku třídy odbornosti.

Vzdělávání je zaměřeno především na mladé hasiče, kteří již běžně používají PC, a proto je celý projekt postaven na získávání znalostí a jejich průběžném ověřování cestou internetových stránek MHJ. Tento způsob vzdělávání jsme si vybrali proto, že nám umožňuje věnovat se více těm uchazečům, kteří některé látky nerozumí a požádají o konzultaci, a tak šetří náš čas, kterého máme všichni málo.

Samotný projekt byl zahájen v dubnu a je do něho zahrnuta látka z různých oblastí činnosti hasičů, zpracovaných do 14 modulů, které zahrnují celkem 1216 otázek. Zájemci o získání odznaku se připravují individuálně po jednotlivých modulech a průběžně si ověřují svoje znalosti na zkušebních testech, které jsou jim přístupny na internetových stránkách MHJ. Samotní hasiči věnovali přípravě velkou pozor-

nost, vždyť zvládnout tak širokou problematiku od právních předpisů, prevence, chemie, požární taktiky, zdravotvědy, bezpečnosti práce až po technický výcvik zabere hodně volného času.

Den před příchodem sv. Martina, který opravdu „přijel na bílém koni“, se uskutečnilo přezkoušení první skupiny 15 zájemců o získání odznaku III. třídy odbornosti. Starostka OHJ Přerov Věra Mrtvá připravila dobré podmínky pro přezkoušení zájemců. Na regulérnost přezkoušení dohlížela zkušební komise schválená prezidentem MHJ; mohla být spokojena. Každý hasič pracoval na samostatném PC a obdržel závěrečný test skládající se ze 100 otázek náhodně vybraných zkušebním programem. Tento zkušební běh měl mimo jiné ověřit, jak se s tím „poprou“ i starší hasiči, kteří nejsou zběhlí pracovat s PC. I to

však někteří zvládli na jedničku, a tak za hodinu si již kontrolovali zodpovězené otázky před uzavřením testu – vždyť každý chtěl uspět a nastavený limit byl skutečně tvrdý, protože správně muselo být zodpovězeno 90% otázek. V následné diskusi byly vysvětleny špatně zodpovězené otázky a odpoledne se pokračovalo v praktické části zkoušky. Na laguně, kde se konala praktická část, odjeli hasiči s CAS 25 a prokazovali zde znalosti z technického výcviku. Neprálo jim počasí, ale ani to je neodradilo od dokončení celé zkoušky. Nazpět se vrátili promočením, ale spokojeni s dosaženým výsledkem. V zasedací místnosti požární zbrojnice je čekalo již jen příjemné teplo, předání osvědčení s odznakem III. třídy odbornosti a závěrečné posezení při uzené klobásce. Z vyhodnocení celé akce, které provedl prezident MHJ vyplývá, že největší problémy hasičům činily otázky z modulu požární prevence, což je oblast, která není tzv. mokřým hasičům tak blízká, ale všichni se shodli, že je třeba se v ní vyznat.

Obavy některých škarohlídů, že se mladým, ale ani starým hasičům nebude chtít se učit, se nám nepotvrdily. V letošním roce se již v prvním čtvrtletí přihlásilo padesát převážně mladých hasičů, kteří si tak chtějí doplnit svoje odborné znalosti.

Ing. Rudolf Valášek, prezident Moravské hasičské jednoty

Poznámka k neformálnímu vzdělávání v detských sdruženích

Škola hrou, to jsou v praxi mimo jiné vlastně i turistické oddíly mládeže, neboli tomíci. Děti se v těchto oddílech často scházejí při činnostech, díky nimž hravou formou získávají trvalé znalosti a dovednosti – ať už jde o přírodovědu, topografii, vaření, pobyt na neznámém místě atd. Učí se hrát poctivě – v přírodě stejně jako v životě; učí se snášet porážku i vítězství...

Oddílové činnosti včetně her jsou přitom řízené. Práce vedoucích je zvláště důležitá, dbají totiž na to, aby hra dětí bavila a splnila svůj účel. Vedoucí si také musí uvědomit, je-li hra vhodná a přiměřená nejen tělesné zdatnosti, ale i schopnostem dětí; kromě jiného musí umět dobře rozdělit účastníky hry podle jejich povahových rysů. Hrou se tak může pěstovat např. pevná vůle a sebeovládání.

Hra rovněž pomáhá při práci s dětmi s určitými poruchami. Například děti s *dyslexií* mohou mít třeba při závodech oproti ostatním nevýhodu (málo času na přečtení textu, jenž ovšem může být pro konečný výsledek určující). V oddíle máme také děti hyperak-

tivní, kolísavé a hypoaktivní. Individuálním přístupem i tyto děti zapojujeme do veškerých činností.

Nejvíce práce dají děti, které *nemají o nic zájem*, ale *jsou s námi*. Velice záleží na vedoucím, jak bude u takovýchto dětí postupovat. Určitě by neměl nařizovat a křičet, ale vybrat činnost, při níž děti ukáží, co umí.

Na počátku učíme tyto děti, že jsou důležitější věci, než jenom být první. Ostatní je pak dobré zase poučit, o jaké poruchy se u těchto dětí vlastně jedná, aby se jim nesmály a dovedly je ocenit. Po určité době zjišťujeme, co všechno už umějí. A za všechno, čeho dosáhly – kupříkladu za to, že si udělaly nějaké *odbornky* – je vždy pochválíme.

Hra je nejlepším a nejvýznamnějším výchovným a vzdělávacím prostředkem, protože se při ní neprojeví vždy jen dobré charakterové vlastnosti, ale odhaluje i některé nežádoucí...

Tak děti poznáváme a zjišťujeme, jaké vůbec jsou, co dovedou a co umějí.

*Jana Dvořáčková,
hlavní vedoucí TOM Zálesáci*

Vzdělávací systém Junáka

naše téma

Výchova a vzdělávání činovníků a činovníků Junáka patří k důležitým úkolům, které jsou nezbytné pro její fungování. Je to otázka důležitá pro budoucí vývoj hnutí, pro které je příprava vychovatelů základním předpokladem, ale představuje i závazek organizace vůči každému členu Junáka, který je ochotný věnovat svůj čas výchově dětí, tak vůči rodičům, kteří nám svoje děti svěřují.

Výchovou činovníka rozumíme nejen jeho odborné vzdělávání, ale i všestrannou kultivaci jeho osobnosti, která začíná mnohem dříve a je přirozeným pokračováním výchovy a sebevýchovy skauta tak, jak skautskou výchovu v Junáku zakotvily tradice a zkušenost a jak ji zachycují základní skautské dokumenty. Směřuje k ideálu skauta, tedy člověka, který přijal za své životní krédo pokorné hledání smyslu svého bytí ve vytrvalé službě nejvyšší Pravdě a Lásce. Člověka, který ví, že skautská cesta není snadná, a přesto po ní vytrvale jde. Nikoliv jako osamělý poutník, ale posilován ostatními skauty i jinými lidmi.

Organizace má pro každého dospívajícího či dospělého člena nalézt smysluplnou službu odpovídající jeho věku, osobnosti, schopnostem a možnostem a zajistit mu při jeho práci všestrannou podporu, odpovídající přípravu a vzdělání. Systém výchovy činovníků jim má nabízet nejen

přípravu na činovníckou funkci, ale i osobní uspokojení. Chceme je dovést k tomu, aby byli schopni úspěšně se zhostit funkce jim svěřené, aby cítili spoluodpovědnost za celé hnutí, chtěli a uměli komunikovat v rámci hnutí i mimo něj a všestranně rozvíjeli svou osobnost. Od takto vnímaného poslání výchovy činovníků odvíjíme každou jednotlivou akci i celý systém, který má poskytnout činovníkům na všech úrovních potřebné vzdělání, které je kvalitní, efektivní a přitažlivé.

Systém kvalifikačních stupňů Junáka se skládá

- ze stupňů určených pro vychovatele dětí a mládeže, kterými jsou **čekatelská a vůdcovská zkouška**,
- ze stupňů určených pro ty, kteří působí ve výchově a vzdělávání činovníků (**odborné činovnícké kvalifikace a instruktorská kvalifikace**),
- a ze stupňů určených pro činovníky zajišťující organizační a hospodářské záležitosti (**organizační a hospodářská zkouška**).

Vzdělávací systém Junáka se skládá z jednotlivých kvalifikačních stupňů, výchovných a vzdělávacích akcí. Systém kvalifikačních stupňů vytváří soubor standardů pro výchovnou i jinou činovníckou práci. Tento systém

má zabezpečit, aby každý uchazeč o práci s dětmi byl pečlivě pro tuto roli připraven a prokázal hodnověrným a srozumitelným způsobem své znalosti, dovednosti a osobnostní předpoklady. Přípravu a ověřování schopností vychovatelů provádějí činovníci, kteří jsou k takové činnosti odborné a osobnostně způsobilí. Díky tomu by celá činnost Junáka měla být řízena a spravována činovníky, kteří jsou schopni zajistit náležitě zázemí pro výchovnou práci.

Základním stupněm je **čekatelská zkouška**. Cílem této zkoušky je prověřit zralost uchazeče a zjistit, zda je schopen svou činností přispět ke zdárnému rozvoji dětí a maximální míře zajistit jejich bezpečnost. Součástí zkoušky jsou základy skautské výchovné metody a metodika běžných činností družiny a oddílu, základy psychologie, pedagogiky a právní minimum.

Dalším stupněm je **vůdcovská zkouška**, která si klade za cíle zjistit, zda je kandidát schopen samostatně a úspěšně vést a vychovávat mládež podle skautských zásad. Zda zná cíle a zásady skautingu, ovládá obsah a metody skautské výchovy a je schopen s nimi pracovat, zda má potřebné osobnostní předpoklady, znalosti a dovednosti pedagogické, psychologické, organizační a právní apod. Úspěšně složená vůdcovská zkouška opravňuje absolventy vést skautský oddíl i letní tábor. Jednou z jeho částí je také zdravotnický kurz.

V kategorii vzdělávání vzdělavatelů je zařazena **odborná činovnícká kvalifikace**, která prokazuje, že uchazeč svému oboru rozumí do hloubky, má patřičné

vědomosti, znalosti a praktické dovednosti. Zároveň však prokazuje jeho způsobilost metodickou, tedy schopnost předávat své zkušenosti dále, a to jak dětem, tak dospívající mládeži a dospělým. Jednotlivé odborné činnostnické kvalifikace zpravidla odpovídají tématům vůdcovské zkoušky, tedy jde např. o metodiku, ekologii a přírodu, vedení oddílu, hospodaření.

Dále do této kategorie spadá **instruktorská kvalifikace**, jež má prokázat schopnost uchazeče vzdělávat a vychovávat dospívající a dospělé. To v praxi znamená umění vést prázdninové „lesní školy“ a kurzy, další akce výchovy činovníků, předsedat zkušební komisím atd. Tato kvalifikace má prokázat, že uchazeč je na tyto role připraven jak po stránce pedagogické, tak i po stránce osobnostní.

Zvláštní okruh vzdělávání tvoří tzv. **manažerské kurzy**, které zahrnují organizační a hospodářskou zkoušku. Tyto zkoušky mají ověřit, zda je kandidát schopen vést a řídit činovníky, organizovat

a plánovat činnost skautských „organizačních jednotek“, zajišťovat úkoly v oblasti hospodaření, administrativy a vnějších styků.

Tohle je tedy skautské vzdělávání ve zkratce. Všechny uvedené

kvalifikace a zkoušky jsou doplněny velkým množstvím různě zaměřených kurzů, seminářů a dalších vzdělávacích aktivit.

*Michaela Vrábelová,
Junák – svaz skautů a skautek,
foto archiv ILŠ Gemini*

Školení vedoucích Programu EDIE

Úspěch Programu pro mládež Cena vévody z Edinburghu (též Program EDIE) do značné míry závisí i na kvalitě a schopnostech našich provozovatelů a vedoucích. Velmi dobře si uvědomujeme, jak je důležité pomáhat rozvíjet schopnosti a kompetence nejen nových, ale i stávajících vedoucích. Proto připravujeme různé semináře, setkání, workshopy a školení v ČR i na mezinárodní úrovni.

U nových vedoucích se pravidelně zaměřujeme na pochopení a porozumění principům Programu EDIE, vedení a motivování zapojených mladých lidí. Všichni naši vedoucí dostávají informace a další podporu potřebnou k vedení skupin účastníků Programu v rámci celorepublikových setkání. Zabýváme se nejen teoretickou přípravou. Oblíbenou součástí seminářů jsou simulační hry, hraní rolí a zážitkové hry k rozvoji týmové spolupráce.

Vedoucí se mohou zúčastnit i mezinárodních školení, které jsou zaměřeny na předávání zkušeností – motivace mládeže, vedení aktivit v přírodě, práce s mladistvými delikventy. Mezinárodní setkání se konala kromě ČR i ve Finsku, Německu, Jordánsku a Velké Británii.

A konkrétně? Mezinárodní školení pro vedoucí expedic ve Světle nad Sázavou, které proběhlo minulý rok v květnu. Cílem bylo předání znalostí a dovedností potřebných pro činnost vedoucího expedice včetně praktického nácviku navigace, tábornických dovedností a první pomoci. Součástí byla i cvičná

výprava s jednou nocí strávenou ve volné přírodě. Účastníci si tak vyzkoušeli své schopnosti při orientaci v terénu, vaření a bivakování. Zkoušely se i modelové rizikové situace jako poskytování první pomoci zraněným.

Děkujeme všem vedoucím, kteří se v rámci svého volného času věnují náročné práci s mládeží. Rádi jim proto poskytujeme možnost výměny informací mezi sebou a pomoc i při sebevzdělávání a rozvíjení schopností.

*Dana Dvořáková, tisková mluvčí
Programu pro mládež Cena vévody z Edinburghu*

Neziskové vzdělávání – máme budoucnost?

Nezisková činnost má své těžiště především ve smysluplném využití volného času dětí a mládeže. Často působí také preventivně a svou činností snižuje rozvoj sociálně-patologických jevů ve společnosti. Třetí nedílnou aktivitou neziskové činnosti je i volnočasové vzdělávání.

Trojlístek: rodina – škola – oddíl

Na kvalitním rozvoji dítěte by se v ideálním případě měl podílet trojlístek „institucí“ – rodina, škola a nezisková organizace. Jedině vhodným působením všech tří „institucí“ může z dítěte vyrůst názorově i společensky zdravý jedinec, který neinklinuje k žádné formě patologické dispozice k čemukoliv.

Rodina musí v zásadě plnit primární a nezastupitelnou úlohu mini-společenství (tlupy) s pevně danou hierarchií, která naučí dítě zásadním zvykům dané subkultury a připraví základy pro civilizovaný život.

Škola má primárně vzdělávací funkci, a tudíž je nezastupitelnou institucí vzdělávací. Bohužel, někteří dnešní rodiče si myslí, že škola má za úkol opravovat jejich vlastní neschopnost a musí dítě vedle vzdělávání také vychovávat, což samozřejmě není ani cílem, ani v možnostech školy.

Třetí institucí, kterou by dítě mělo navštěvovat, by měla být nezisková organizace, která rozšiřuje rozhled dítěte skrze osobní zkušenosti, zážitky a rozvíjí sociální vazby dítěte s širším okolím. Dítě si tak lépe uvědomuje své postavení a povinnosti ve společnosti.

Naštěstí všechny tři „instituce“ plní vzájemně velmi propojené funkce, takže fungují jako spojené nádoby, což vede k tomu, že pokud dobře nefunguje jedna z nich, ostatní dvě musí její roli jakýmsi způsobem zastoupit, čímž zase oslabují své působení. Díky tomu neziskové organizace skrze svou činnost mohou rozvíjet i volnočasové vzdělávací činnosti.

Škola versus neziskovka

Vzdělávací činnost ve škole a v oddíle je velmi rozdílná. Za prvé tím, že škola je nucena učit děti dle předem vytvořených učebních plánů a osnov. Vzdělávací činnost oddílů tento problém nemá, takže může v klidu děti učit dovednosti podle situace.

Druhým zásadním rozdílem je zkušenost. Volnočasové vzdělávání je v současné době specifické svým zážitkovým charakterem a získáním osobní zkušenosti. A byt' existují

tuji moderní formy školní výuky, kde se více angažuje Komenského systém „Škola hrou“, opravdová a ideální zábavná škola probíhá právě v oddílech a neziskových organizacích.

Třetím rozdílným faktorem je velikost a nadšení kolektivu. Ve škole jsou děti z nutnosti a ne každé je dostatečně soustředěné na danou látku. Často jich není malá skupina do 10 osob, která mnohem lépe pracuje a plní úkoly. Oddíl může působit mnohem efektivněji, ovšem pouze na konkrétní skupinu nadšenců, kteří se budou

oddílové činnosti účastnit.

A právě pro výše uvedené faktory si myslím, že provázanost mezi školou a neziskovou organizací by měla být maximální. Škola a neziskovka by měly žít v jakési symbióze, kdy škola bude podporovat oddílovou činnost prezentací a možnostmi (finance, materiál, apod.), a neziskovka tím pádem představuje pro školu jakousi přidanou hodnotu ve formě volnočasových aktivit a možností osobního rozvoje dítěte, což může být rozhodujícím faktorem kupříkladu při výběru konkrétní školy.

Komerční vzdělávání proti nekomerčnímu

Bohužel, současný trend je silná komercializace volnočasové činnosti. Je to logické, protože stát jako garant zdravého vývoje společnosti v této problematice trošku pokulhává a nedokáže efektivně reagovat na trendy v neziskové činnosti a celoplošně tuto činnost podporovat, prezentovat a garantovat. Proto nezůstává turistickým oddílům, než se spojovat s komerčními subjekty, které ovšem jsou nuceny tvořit zisk, a tudíž zpětně tlačí na neziskovky, aby tento zisk svou činností budovaly či se na něm podílely. A to je problém bludného kruhu financování neziskové činnosti.

Díky tomu pak existují různé projekty se stejnými cíli, ale různou úrovní realizace. Ne vždy platí: čím vyšší cena, tím kvalitnější výuka.

Typickým příkladem mohou být Zdravotnické kurzy (ZdrSem, ČČK, apod.), které mají různou odbornou kvalitu, vybavení i cenu, podle možností konkrétního organizátora. A je škoda, že trendem není neziskovost a nekomerčnost, jako třeba v oblasti počítačového softwaru, kde je snaha o minimalizaci nákladů a maximalizaci dostupnosti dané aplikace.

Paradoxně grantové projekty často získávají takové subjekty, které mají dostatečné finanční a sponzorské zázemí (střediska, sdružení, spolky, tělovýchovné jednoty, apod.) a dobré projekty jednotlivých oddílů nemají příliší šanci na život či získání finančních prostředků. Částečně za to mohou hodnotící faktory, které se snaží o maximalizaci kvantitativních faktorů na úkor kvalitativních. Proto bohužel mnoho zajímavých projektů žije díky od-

hodlání a dotování ze strany jejich realizátorů.

Centralizace a komercializace volnočasového vzdělávání představuje obrovské riziko. Právě pestrost a osobitý přístup jdou ruku v ruce s nadšením organizátorů volnočasových kurzů a školení. Jakákoliv snaha o profesionalizaci a komercializaci nutně vedou ke ztrátě nadšení a mohou způsobit snížení kvality a dobrého pocitu z této formy vzdělávání. A právě dobrý pocit je často největší a nejsilnější hodnotící zpětnovazební prvek, který vypovídá o smyslnosti dané akce a naplnění zadaného cíle. Právě dobrý pocit je tím kvalitativním faktorem, ovšem silně subjektivním, který se velmi těžce měří.

Spolupráce – základ úspěchu

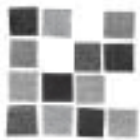
Přesně podle rčení: „Ten dělá to a ten zas tohle“ musíme i v rámci neziskové činnosti maximálně využívat spolupráce a personálních a odborných kapacit. Není nic marnějšího než snaha napodobit v neziskové sféře typicky komerční kurz. Ukázkou jsou například zážitkové teambuildingy ve stylu komerčního survivalu (přežití v nehostinných podmínkách). Pochod na sněžnicích přes hory se dá uspořádat s dobrým libretem a úkoly jako nejakčnejší zimní víkendovka oddílu, anebo jako suše komerční pochodová akce, kde si vrcholní manažeři sáhnou na dno svých sil, protože prostě nejsou na tento typ outdoorové činnosti zvyklí. Otázkou je vždy samotný scénář a možnosti. A zde vidím zásadní problém neziskové

činnosti v ČR, především ve větších městech, kde je určitá konkurence mezi neziskovkami. Dvě neziskovky se bojí o svou pozici a členy, takže spolu vedou otevřenou válku nebo se ignorují. Chybí zájem o spolupráci. Pak ovšem není divu, že činnost ani jedné z nich nedosahuje vysokých kvalit a vzdělávací akce obou vypadají spíše jako narychlo uvařená polévka než jako delikatesa s trešničkou navrchu. V tom vidím současný problém, který znám z osobní zkušenosti při zasíťování neziskovek v Brně a v Praze. Problémem je strach o vlastní existenci a finanční možnosti, které jednotlivé oddíly a sdružení mají. A přitom spoluprací získají všichni mnohem větší díl ze stejného koláče – za předpokladu, že tedy mají opravdu zájem o rozvoj daného kurzu a jeho náplně.

Co závěrem?

Přejme si, aby neziskovky dokázaly na regionální úrovni spojit své vzdělávací úsilí jak se školami, tak s městy a obcemi, popřípadě přímo státem. Nutností je neustále bojovat proti snaze o institucionální vzdělávacích aktivit, protože dobrý pocit můžeme rozvinout pouze tehdy, pokud z organizátorů i celé akce bude kypět zdravé nadšení a euforie. Suché přednášky ve stylu „uspávačů hadů“ máme již za sebou, takže vzhůru do smysluplnějšího vzdělávání ve volnočasovém sektoru – kvalitně a společně.

Michal Janoušek – Turbomyšák
19 199 FanTan, Asociace TOM
foto archiv A-TOM

Prázdninová škola Lipnice – zážitkem pro život

představujeme

Motto:

*Svět je odrazem nás samých
a všechny jeho problémy
se odrážejí v každém z nás.
Klíč k jejich řešení proto
musíme hledat v sobě.*

TROŠKA HISTORIE

Prázdninová škola Lipnice (PŠL) je nezisková organizace zaměřená na všestranný rozvoj osobnosti, pedagogiku zážitku a pobyt v přírodě. Byla založena v roce 1977 a až do roku 1989 působila jako samostatný subjekt pod hlavičkou SSM (bývalý Socialistický svaz mládeže, pozn.red.). U jejího zrodu stál a až do roku 1987 ji řídil dr. Allan Gintel. Svým programem navázala na bohaté tradice pobytu v přírodě u nás a nabídla nové postupy a témata, reagující na společenskou strnulost éry normalizace.

Od roku 1990 je PŠL samostatným občanským sdružením.

Posláním PŠL je prostřednictvím výchovy zážitkem pomáhat lidem v hledání hlubšího vztahu k sobě, druhým lidem i okolnímu světu. Hlavním cílem její činnosti – zejména výchovných a vzdělávacích kurzů – je aktivní přístup k životu, výchova k odpovědnosti, společenské angažovanosti a podněcování osobního růstu.

Zážitkovou pedagogiku jako metodu učení, výchovy a rozvoje osobnosti PŠL vytváří, zdokonaluje a nabízí tedy již více než třicet let. Z jejich zdrojů a zkušeností čerpají mnozí pokračovatelé a neziskové i komerční organizace zaměřené na rekreaci, volný čas a výchovu v přírodě.

KURZY PŠL

PŠL každoročně připravuje 8 – 15 kurzů pro veřejnost různých věkových kategorií (6 – 60 let). Většinou se jedná o 6 – 12 intenzivně prožitých dní. Příkladem jsou letošní kurzy pro rodiče se školáky (*Speak and play*), pro prarodiče s dětmi (*Jaké je to asi v Čudu*), pro středoškoláky (*Laterna*), mezinárodní (*Čechohrad, Hraníčář*), pro dospělě – studenty,

muže, ženy, pracující i aktivní důchodce (*Archa, Tramtárie, Dejavu, Mokoša, Zrcadlo, DoNitraZeMě*), zimní (*Život je gotickej pes*), ekologické (*Koloběh*), dále pak kratší semináře (*Budeme 3*) a outdoorové víkendovky (*OTOB*) – viz www.psl.cz.

Kurzy Prázdninové školy Lipnice jsou... především velkým zážitkem a příležitostí, jak prožít příjemně, ale i užitečně a obohacující prázdniny či dovolenou.

Kurzy PŠL však nejsou zážitkovou atrakcí jako na pouti. Samotný zážitek není cílem, ale prostředkem. Cílem kurzů je poskytnout účastníkům silný impuls vedoucí především k jejich dalšímu rozvoji a práci na sobě.

Na kurzu je možné zažít recesní show, strategickou hru, happening, výtvarnou a divadelní dílnu, náročný týmový závod, relaxaci, miniškolou skalního lezení i řízenou diskusi..., zkrátka pravou „lipnickou klasiku“. Každoročně však instruktorské týmy vytvářejí nové programy a dramaturgické postupy, nejlépe odpovídající cílům kurzu, dnešním tématům a účastnické skupině.

Jednotlivé programy jsou promyšleně komponovány do dramaturgického celku, který dává dění správný rytmus a spád. To je umění, které činí naše kurzy jedinečnými díly. Každý kurz je svým způsobem originálem (třebaže navazuje na předešlé ročníky).

Základními stavebními kameny

našich kurzů jsou HRY. Denní, noční, pohybové, strategické, diskusní, inscenační, relaxační, recesní, outdoorové... Hra nabízí bezpečné prostředí pro vlastní sebezpoznání a sbírání zkušeností.

Navozováním silných zážitků a intenzivních mezilidských vztahů pomáhá PŠL každému v sobě nalézat netušené zdroje energie, sebedůvěry a spontánní tvořivosti, které jsou nezbytné pro aktivní a odpovědný postoj k životu, společnosti a prostředí. Kurz PŠL je

KONTAKT

Prázdninová škola Lipnice – Outward Bound Česká republika

Jaromírova 51
120 00 Praha 2

e-mail psl@psl.cz
telefon: 224 942 534
mobil: 608 277 907

INFORMACE NA WEBU

Prázdninová škola Lipnice
– www.psl.cz

Gymnasion: časopis pro zážitkovou pedagogiku

– www.gymnasion.info

ZDrSem – kurzy první pomoci zážitkovou

metodou – www.zdrsem.cz

příležitosti především pro ty, kteří nechtějí být bezvládně vláčeni větrem života.

INSTRUKTOŘI

Instruktorský sbor PŠL tvoří lidé nejrůznějších profesí a zaměstnání – od studentů přes pedagogy, psychology, lékaře až po ekonomy, právníky a manažery. Přípravě a realizaci kurzů věnují svůj čas dobrovolně a bez nároku na finanční odměnu. Věří, že jejich úsilí a práce má smysl a její „plody“ budou pro každého účastníka přínosem.

OUTWARD BOUND

Prázdninová škola Lipnice je od roku 1992 členem mezinárodní organizace Outward Bound. Outward Bound je termín užívaný v námořnické angličtině: označuje okamžik, kdy loď opouští jistoty přístavu a vyplouvá vstříc nebezpečím širého moře.

Tato metafora byla použita německým pedagogem Kurtem Hahnem pro název organizace založené roku 1941 v Aberdovey na severním pobřeží Walesu.

Škola Outward Bound se zaměřila na osobnostní rozvoj s využitím přírodního prostředí a díky metodě se rozšířila do více než 40 středisek na všechny obydlené kontinenty.

Pedagogická metoda Outward Bound je založena na silném intenzivním zážitku: z překonání překážek, sebe sama, zážitku těsného kontaktu s přírodou, ze spolupráce s druhými.

Organizace Outward Bound klade velký důraz na bezpečnost a zdraví svých účastníků a užívá jedny z nejpropracovanějších bezpečnostních standardů na světě.

GYMNASION: ČASOPIS

PRO ZÁŽITKOVOU PEDAGOGIKU

Prázdninová škola Lipnice je vydavatelem nového časopisu Gymnasion, který je určen všem zájemcům zabývajícím se zážitkem

PUBLIKACE

Prázdninová škola je po celou dobu své existence také metodickým centrem pro výchovu v přírodě a zážitkovou pedagogiku. Své programy a metody šíří prostřednictvím metodických textů a publikací. Z těch nejnovějších, které můžete u nás i zakoupit, uvádíme:

• **Zlatý fond her II** (J. Hrkal, R. Hanuš – editoři, 1998), Portál

• **Zlatý fond her III** (Danka Zouneková a kol., 2007, Portál) – Nejnovější hry shromážděné k jubileu 30 let působení Prázdninové školy Lipnice. Kniha obsahuje asi 60 strukturovaných her, které se soustřeďují na rozvoj osobnosti a vzájemných vztahů ve skupině

• **sborník Fenomén Foglar** (Ivo Jirásek, ed.) – vypovídá, že odkaz legendy české literatury pro mládež a nejvýznamnějšího autora tzv. chlapeckých románů či originálních beletristických příruček pro zájmovou činnost oddílů, klubů i jednotlivců, je zcela aktuální i pro 21. století.

jako metodou učení. Poznatky a informace jsou směřovány pro využití členy mládežnických a zájmových sdružení pro volný čas, odbornými pedagogickými a vědeckými pracovišti, učiteli všech stupňů a typů škol, pracovníky pedagogických center a středisek volného času, dalšími zájemci o publikovanou problematiku. Gymnasion vychází dvakrát ročně – od roku 2004 vyšlo osm čísel, na konci dubna se můžete těšit na další vydání – číslo devět s tématem Čas.

Na přípravě se podílí široký okruh autorů a spolupracovníků z řad instruktorů, učitelů i odborníků. Partnery jsou Fakulta tělesné kultury UP v Olomouci, Divadelní fakulta JAMU v Brně, The Outward Bound Trust UK, Outward Bound Belgium.

Všechny Gymnasiony můžete stále zakoupit v PŠL nebo u vybraných prodejců.

ZDRSEM – KURZY PRVNÍ POMOCI ZÁŽITKOVOU METODOU

Další projekt PŠL je ZDrSem. Jedná se o systém zdravotních seminářů první pomoci aplikující principy zážitkové pedagogiky, pro který je charakteristické využívání modelových situací, realistických simulací a praktického nácviku.

Chcete-li se tedy dozvědět něco o sobě, vyzkoušet si, co dokážete, prozkoumat své nitro, zamyslet se na sebou i těmi druhými, hledat smysl a cíl, odpočinout si a vyčerpát se zároveň – pak rychle najdete stránky www.psl.cz nebo si přijďte pro náš katalog kurzů na letošní rok a přihlaste se na kurz – rádi vás poznáme.

Vaše Prázdninovka

*S využitím interních materiálů
PŠL připravila Lucie Škáchová
foto arciv PŠL*

Po adatelé představili 10. ročník Bambiriády

Z ČRDm

Plzeň, Rychnov nad Kněžnou, Uherské Hradiště, Tábor, Liberec, Děčín, Zlín... Zástupci a zástupkyně 28 českých a moravských měst, která se zhruba za měsíc stanou kulisami pro jubilejní desátý ročník Bambiriády, se 21. dubna 2008 sjeli od Prahy. Cílem jejich cesty bylo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), kde na tiskové konferenci stručně vylicili, jak má známá akce v jejich městě vypadat a co všechno pro návštěvníky Bambiriády tamní pořadatelské týmy chystají.

Náměstek ministra školství Jan Kocourek

„Nemám přesný přehled o tom, kolik v těchto městech žije děti, ale doufám, že se řada z nich i díky Bambiriádě vydá směrem, který my pokládáme za zdravější, zajímavější, prospěšnější a v neposlední řadě také obětavější než ten, kterého se mnozí z nás – ať jako rodiče či jako lidé, kteří se o mládež zajímají – bojí,“ naznačil náměstek ministra školství Jan Kocourek smysl podniku, již tradičně organizovaného Českou radou dětí a mládeže (ČRDm) za podpory MŠMT. Hlavním partnerem ČRDm je Generali Pojišťovna a.s., hlavním mediálním partnerem pak Český rozhlas.

Námětová východiska Bambiriády 2008, konané pod mottom *Máš právo mít kamarády, tak nestůj a přidej se*, zevrubně přiblížil ředitel jejího letošního ročníku, předseda ČRDm Aleš Sedláček: „Právo na kamarádství je jedno ze základních dětských práv. A my jsme využili možnosti připojit se s Bambiriádou k evropské kampani dětských práv, která probíhá v tomto roce. Jedna část tématu – *Nestůj a pojď se přidat* – vybízí k tomu, aby se dítě, které na

Bambiriádu přijde, zapojilo do nabízených aktivit, protože větší na jich je koncipována tak, aby si je děti mohly vyzkoušet. Letos to celé ještě obohacujeme a říkáme: Nestací, když se zapojuj sám – to není úplně ono; je dobré, když si najdeš kamaráda a zapojíte se společně. A už jsme u té druhé části tématu: protože *na to máš právo*,“ vysvětlil Aleš Sedláček.

Co všechno si mohou děti v bambiriádních areálech v době od 22. do 25. května vyzkoušet, zaznělo alespoň „v kostce“ při prezentaci zástupců jednotlivých měst. V Praze se bude konat po celé čtyři dny, a to na třech místech – na Střeleckém a Dětském ostrově a v prostoru před stanicí metra Anděl. „V letošním roce se nám na Bambiriádě představí dvacet šest sdružení – a s potěšením mohu konstatovat, že i zbrusu nová sdružení, ať již jsou členy ČRDm, nebo patří mezi sprátené organizace. Díky Nadaci Leontinka se nám letos konečně po vzoru Nymburka podařilo otevřít brány této akce handicapovaným dětem, hlavně se zrakovým postižením,“ řekla projektová manažerka Bambiriády Blanka Lišková.

„Snažíme se v Poděbradech vyrovnat program pro děti a mládež, takže bude směřován na kategorii středoškoláků a náctiletých. Budeme tam mít U-rampu, streetbalové aktivity, poběží filmový a divadelní festival...“ vypočítávala bambiriádní koordinátorka Eva

Pišová. Tak jako i v některých dalších městech se poděbradští snaží o to, aby návštěvníci mohli na jejich akci potkat dospělé pozitivní vzory. „Přijede k nám paní Petra Procházková, která bude promítat svoje filmy z Čechy, a potom i Lucie Seifertová – což je naše rodačka – se svým nejdelším lepo-relem,“ podotkla Eva Pišová. Věta o tom, že Bambiriáda bude uzpůsobena handicapovaným, zazněla na tiskové konferenci vícekrát – kromě řady jiných lidí i od ní.

Třetí ročník místní Bambiriády v Jaroměři bude dvoudenní. Tamní koordinátor uvedl, že se bude odehrávat v příjemném prostředí městského parku a zdůraznil, že veškerá „lákadla“ tam budou opravdu založena na činnostech mládežnických sdružení. „Mělo by se jednat o aktivní účast dětí, aby si tam prožily celý den, aby se tam několikrát vracely, aby tam strávily co nejvíce času. Proto tam budou připravené i ukázky táboření, od týpí až po stany, ve kterých táboří junáci,“ řekl zástupce místního koordináčního týmu. V Jaroměři podle něj plánují také setkání se starostou na radnici spojené s řešením některých otázek, které děti zajímají, respektive s diskusí o jejich názorech. „Bude tam mít zastávku Český rozhlas, takže všechny tyto postřehy určité půjdou do éteru – ven – aby si děti uvědomily, že to není všechno jenom (přichystané někým jiným) pro ně, ale že ony jsou

těmi hlavními, kteří si Bambiriádu vedou a dělají," doplnil.

Vladimír Kubát z Českých Budějovic označil tamní čtyřletý Bambiriádu, pořádanou již poodváté, za tradiční vlajkovou loď aktivit dětí a mládeže. „Kromě klasických ukázek činností sdružení se snahou o získávání nových členů máme letos takové zvláštnosti: ve spolupráci s firmou EON pořádáme environmentální linii, kdy bychom chtěli ukázat, že leckteré činnosti, které dětské a mládežnické organizace dělají, jsou vlastně environmentální výchovou...“ pronesl Vladimír Kubát. Podobně jako loni i letos podle něj počítají budějovičtí s účastí handicapovaných dětí a mládeže. Upozornil i na další aspekt Bambiriády jako takové: „Jde také o to, že se na ní setkají zástupci různých organizací a ukáží si, že jejich děti nejsou jiné než ty v jiném sdružení – je to spolupráce dětských a mládežnických spolků v praxi.“

Prostřednictvím Bambiriády mají jednotlivé organizace možnost představit své programy trávením volného času. Bambiriáda poukazuje i na fenomén dobrovolné práce s dětmi, které se ve sdruženích věnují tisíce lidí.

Jiří Majer

Foto autor a Kristýna Makovcová

Bambiriáda letos op t bude mezinárodní

Slůvko Bambiriáda zní tak trochu mezinárodně a hlavně vzbuzuje u zahraničních partnerů zvědavost. Také proto je tahle tradiční akce České rady dětí a mládeže nejen navštěvovaná pracovníky s mládeží ze zahraničí, jako např. v Českých Budějovicích v rámci dlouholeté spolupráce s Horním Rakouskem, ale dokonce se koná v příhraničních regionech jiných států. Kam tedy Bambiriáda docestovala? Možná nebude velkým překvapením, že se jí s podporou Rady dětí a mládeže Moravskoslezského kraje daří u slovenských sousedů v Žilinském kraji. Pokud byste chtěli vědět, co tam letos chystají, podívejte se na www.bambiriada.sk. Obdobně mohou Bambiriádu na vlastní kůži zažít v menším měřítku v Polsku. Česká rada dětí a mládeže poskytuje zahraničním Bambiriádám bezplatně know-how a využití grafického manuálu včetně značky. Financování přeshraniční spolupráce neběží přes centrální úroveň, a využívá spíše speciálních programů regionálních jako Interreg. Někde se nebojí přizvat i několik okolních států ke spolupráci jako v Zábřehu a mohou pak podat žádost třeba na Visegrádský fond. V letošním desátém roce pozvali také zástupce Evropského fóra mládeže, kteří jsou v období konání Bambiriády na studijní cestě po České republice. Věříme, že tak budou mít jedinečnou možnost setkání se sdruženími dětí a mládeže a poznají část jejich aktuálních aktivit a rozběhnutých projektů.

*Michaela Přílepková
ředitelka Kanceláře ČRD*

Emílie Kostrbová z Buovic získala všechny Ámose

Poprvé v patnáctileté historii ankety Zlatý Ámos získala jedna jediná osoba nejen titul Zlatého Ámose, ale také Dětského Ámose, Ámose sympaťáka a Média Ámose. Tou osobou je profesorka gymnázia v Bučovicích Emílie Kostrbová. GRATULUJEME!

Finále ankety Zlatý Ámos 2008 se konalo na Den učitelů, v pátek 28. března v pražském hotelu Olšanka. Oficiálně byla korunovaná na Kantorském bále 29. března 2008.

„Já jsem nezažila větší pocit štěstí od té doby, co jsem porodila své tři děti,“ řekla Emílie Kostrbová bezprostředně po slavnostní korunovací ministrem školství, mládeže a tělovýchovy Ondřejem Liškou. Nová Zlatá Ámoska zabodovala u všech porot. Nejen u dospělých, ale i u dětské, v hlasování SMS a u přítomných novinářů. A to i přesto, že konkurence byla velmi vyrovnaná. V televizním rozhovoru to paní Kostrbová potvrdila: „Já myslím, že ta šestice finalistů, která tam byla, je tak rovnocenná, že tam není vítězů ani poražených.“

Povinností Zlatého Ámose mimo jiné je, aby po celý rok reprezentoval všechny oblíbené učitelky a učitele. Emílie Kostrbová bude podle mínění všech přítomných dobrým reprezentantem a „učitelským králem“.

Mimořádnou Ámosovskou korunu získala paní učitelka Zdena Sýkorová ze ZŠ Waldorfská v Praze 5. Ocenil ji zlatý partner ankety MAITREA a.s. Informace o finále včetně fotodokumentace a zvukových reportáží najdete na www.zlatyamos.cz.

*Dětská tisková agentura (DTA) – tisková zpráva
Foto Radka Páleníková*

Pamětní odznak Blance Liškové

Z ČRDm

„Útvare, pozor! K uvítání zprava – k počtě zbraň...!“

Rázně vojenské povely, vzorně vyrovnané řady nastoupené jednotky, její dunivý krok na prostranství před kasárnami Na Julisce a pak tóny známé melodie husitského chorálu... Atmosféru slavnostního nástupu příslušníků Posádkového velitelství Praha u příležitosti oslav čtvrtého výročí jeho vzniku spoluvytvářelo kromě přítomnosti významných hostů i předání Pamětních odznaků zmíněného útvaru. Mezi těmi, kteří je v přívětivém jarním dopoledni 31. března 2008 na prostranství před tribunou převzali, stála i Blanka Lišková z České rady dětí a mládeže (ČRDm).

Pamětní odznaky jako výraz poděkování předal jejich čerstvým držitelům a držitelkám – ať už pracují v rámci resortu obrany, nebo mimo něj – velitel útvaru plukovník Ing. Jan Černík. V přečteném rozkazu k jejich udělení stojí: *„Za podíl na rozvoji vztahů a spolupráci v rámci resortu obrany s civilní veřejností a s orgány státní správy a významnou spoluprací s Posádkovým velitelstvím Praha“*.

Podobně jako projektová manažerka známé Bambiriády Blanka Lišková převzali bronzový Pamětní odznak například velitel ochranné služby vojenské policie plukovník Ing. Oskar Šverdík, předseda Československé obce legionářské Prahy 6 Stanislav Husa nebo zástupce starosty Městské části Praha 6 Václav Širl. Závěrem ceremoniálu se ke gratulacím všem takto vyznamenaným připojil krátkým blahopřáním i čestný příslušník Posádkového velitelství Praha generálporučík Ing. Tomáš Sedláček, čestný občan Prahy 6

a čestný předseda Československé obce legionářské.

Po skončení zhruba půlhodinové oficiální části následovalo ještě neformální setkání organizátorů akce s jejich hosty. Poté nastal čas i na tři otázky pro oceněnou Blanku Liškovou:

S jakými pocity jsi, Blanko, dnes přebírala Pamětní odznak Posádkového velitelství Praha?

Asi před čtrnácti dny jsem obdržela dopis s oznámením, že mi bude předán Pamětní odznak Posádkového velitelství – a musím popravdě říct, že jsem byla hodně překvapená i nervózní. Dnes už jsem odznak přebírala s příjemnými pocity a velmi si toho vážím.

Od kdy se zhruba vlastně datuje Tvá spolupráce s armádou – a v čem spočívá především?

S Posádkovým velitelstvím Praha komunikuji od samého začátku, takže opravdu celé čtyři roky. Kdo alespoň trošku zná Bambiriádu ví, že Posádkové velitelství se na ní nejen prezentuje, ale že nám vychází vstříc i po organizační stránce, a to skoro v každém bambiriádním městě.

Je tato spolupráce s vojáky v něčem jiná než například se soukromými firmami nebo různými organizacemi z prostřední nestátních neziskových organizací, s nimiž jako projektová manažerka Bambiriády jednáš? A pokud ano, tedy v čem?

Nechci, aby to teď vyznělo, že musím jen chválit, ale myslím si, že spolupráce je opravdu jiná. Spolehlivost, ochota, dodržování veškerých termínů, je naprostou samozřejmostí. U jiných organizací je to někdy dost bolestivé místo – a je jedno, jestli je to organizace komerční, nebo nezisková.

Bambiriáda je celorepublikovou přehlídkou činností dětských a mládežnických sdružení, která se letos uskuteční již podesáté. Klade důraz především na účelné, a přitom programově bohaté a pro děti přitažlivé využívání jejich volného času.

O tom, že Armáda ČR tuto akci významně podporuje, svědčí i pamětní stuha, kterou v roce 2006 u příležitosti zahájení Bambiriády na vrchu Vítkově připevnil k bojovému praporu Posádkového velitelství Praha předseda ČRDm Pavel Trantina. *„Jsem pevně přesvědčen, že tato spolupráce se bude dále rozvíjet, že budeme společně zabezpečovat tuto akci – a bude-li třeba i jiné – a že vztah armády a dětí bude ještě hezčí, než je nyní,“* pronesl tehdy plukovník Jan Černík. Nakolik se jeho slova vyplňují, se budou letos moci přesvědčit návštěvníci většiny z 28 bambiriádních měst – a v Praze v rámci doprovodných programů navíc i při plánovaném setkání u „kulatého stolu“ s hrdinou druhé světové války a politickým vězněm komunistického režimu, výše zmíněným generálporučíkem Tomášem Sedláčkem.

Jiří Majer

Pionýr spustil 4. ročník kampaně k letním táborům

ZE SDRUŽENÍ

Zleva: Martin Bělohávek, Jiří Let, Jakub Kořínek a Monika Serbusová

Na zhruba každém dvacátém ze čtyř stovek pionýrských letních táborů, jichž se každoročně účastní kolem 20 000 dětí, budou letos častěji než dříve slyšet cizí jazyky. Společně s českými organizátory a běžným táborovým osazenstvem se letních aktivit Pionýra totiž zúčastní i vedoucí ze zahraničí, především z evropských zemí. Táborovou atmosféru by na dvacítku vytipovaných míst navíc měly zažít i děti z dětských domovů. Na tiskové konferenci k zahájení čtvrtého ročníku kampaně *Opravdu dobrý tábor*, konané 10. dubna 2008 v Praze, o tom informovali zástupci sdružení Pionýr.

„Hlavním cílem kampaně je pomoci rodičům při výběru letních táborů – tím, že jim dáme obecné informace o tom, podle jakých kritérií vybírat, jak poznat, že tábor je kvalitní – a naopak, jak poznat, že je třeba zbystrit a dát si pozor,“ zobecnil koordinátor projektu Jakub Kořínek. Jedním z prvních varovných signálů rodičům mohou být podle něj třeba problémy se získáváním požadovaných informací od pořadatelů nebo fakt, že konání tábora nenahlásili hygienické stanice. Rady rodičům, zformulované do zásad tzv. *Osmera dobrého tábora*, lze kromě jiného nalézt na internetových stránkách kampaně: www.dobrytabor.cz.

Vedle zmíněné osvětové části nabízí Pionýr i své tábory. „Netvrdíme, že jsme jediní, kdo pořádá kvalitní tábory – těch je samozřejmě řada – ale ty naše jsou jedny z nich. Jsou kvalitní, mají tradici, a proto je nabízíme s klidnou duší rodičům, hledajícím tábory, které jsou opravdu dobré,“ dodal Jakub Kořínek. Pionýrské letní aktivity mají letos zpestřit dva přidružené projekty, nazvané *Partáči* a *Návštěvník*.

První z nich se týká začleňování dětí z dětských domovů, zařízení typu Klokánek, případně zařízení pro děti cizinců do dětských kolektivů tzv. většinové populace. „V této oblasti někdy dochází ke komercializaci táborové činnosti v tom smyslu, že se vydává za integraci dětí, přestože ta může úspěšně probíhat jen v malých kolektivech. Když někdo (ale) nabídne kapacity poloviny nebo tři čtvrtin tábora

třeba dětskému domovu, tak jistě splní rekreační funkci – kterou jeho tábor nesporně má – nicméně funkci integrační nikoli,“ míní místopředseda Pionýra Martin Bělohávek. Objasnil, že děti z dětských domovů si na takovém táboře vytvoří svoji komunitu a nedojde ke kýžené integraci a navázání nových přátelství. Proto by v případě každého z vybrané dvacítky pionýrských táborů neměl počet jeho účastníků z dětských domovů přesáhnout čtyři. „Řada našich pionýrských skupin a táborů s dětmi z dětských domovů pracovala už dřív – a dělají to pochopitelně i jiná sdružení – nicméně v tom charakteru a v tom rozvrstvení, které nabízíme v letošním roce, je to novum,“ dodal Martin Bělohávek.

Přípravy projektu *Návštěvník* začaly podle zahraničního tajemníka Pionýra Jiřího Leta loni. Proběhla jeho zkouška a letos byl zaveden. Na dvě desítky letních táborů přijedou vypomáhat vedoucí z ciziny (*Pionýr je členem mezinárodní organizace IFM-SEI, International Falcon Movement – Socialist Educational International, pozn.*). „Svou účastí by měli do běžného táborového života vnést prvek zahraniční činnosti, aby děti měly možnost se potkat s nějakým cizincem v neformálním prostředí po dobu celého tábora, popřípadě si zdokonalit cizí jazyk, kterým jednotlivé děti mluví. A zároveň jde o to, aby tradiční činnost, která probíhá na letních táborech v České republice, byla obohacena i o další prvky, které třeba u nás nejsou natolik běžné, a v jiných zemích je používají. A naopak: pro zahraničního vedoucího to zase bude příležitost se naučit, jak se tábory dělají v Čechách,“ vyložil podstatu projektu Jiří Let. Pionýrství vedoucí jezdí na mezinárodní školení, semináře a výměnu zkušeností. Jako příklad uvedl Jiří Let týdenní studijní pobyt osmi vedoucích v Rakousku, plánovaný na počátek května; tématem budou interkulturní projekty a jejich použití během letní činnosti.

Kromě internetových stránek kampaně *Opravdu dobrý tábor* mohou zájemci o danou problematiku získat informace také telefonicky či e-mailem. Existují i tzv. mobilní poradny, hlavně v rámci pionýrských expozic na Bambiriádě.

Jiří Majer
foto autor a archiv Pionýra

Bude zájmové a neformální vzdělávání podpořeno z ESF?

naše téma

Tuto otázku si kladou mnohé organizace pracující v oblasti volného času, kterými jsou nevládní neziskové organizace – občanská sdružení dětí a mládeže a občanská sdružení pracující s dětmi a mládeží, střediska volného času, školní kluby, školní družiny.

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost jim tyto možnosti dává. Budou či budeme je ale umět využít?

Národní institut dětí a mládeže připravuje společně s odborem pro mládež MŠMT a ve spolupráci s dalšími partnery (Česká rada dětí a mládeže, Sdružení pracovníků domů dětí a mládeže České republiky) pro cílové skupiny:

- žáci škol a školských zařízení, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a ti žáci, kteří jsou ohroženi předčasným odchodem ze vzdělávání;
 - rodiče dětí a žáků se sociálním znevýhodněním;
 - děti a mládež – účastníci zájmového a neformálního vzdělávání;
 - pracovníci škol a školských zařízení;
 - pracovníci NNO pracující s dětmi a mládeží;
 - vedoucí pracovníci škol a školských zařízení
- triletý individuální národní projekt nazvaný „**Klíče pro život aneb Rozvoj klíčových kompetencí v zájmovém a neformálním vzdělávání**“.

Tento projekt by mohl být podpořen z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Zahájení projektu se předpokládá na konci roku 2008 nebo s začátkem roku 2009.

Účelem projektu je trvalý a udržitelný rozvoj zájmového a neformálního vzdělávání založený na uznávání výsledků zájmového a neformálního vzdělávání v procesu celoživotního učení.

Cílem pak je **vytvořit systém podporující trvalý a udržitelný rozvoj zájmového a neformálního vzdělávání, zvýšení kvality a rozšíření nabídky zájmového a neformálního vzdělávání.**

Současná podoba právě zpracovávaného projektu se dotýká dvou oblastí:

Oblast I. řeší rozvoj a další

Česká rada dětí a mládeže chystá v rámci projektu část, která podpoří rozvoj vzdělávacích systémů pro dobrovolníky ve sdruženích dětí a mládeže. Konkrétněji půjde o to, aby si sdružení dokázala udělat „inventuru“ svých vzdělávacích potřeb a na základě nově definovaných nezbytných „klíčových kompetencí“, které musí takový dobrovolník mít, inovovala nebo úplně nově postavila své vzdělávání. To pak bude moci z prostředků projektu po dva roky testovat a vyměřovat si zkušenosti s ostatními organizacemi. Kromě toho se zaměříme i na to, aby dobrovolníci dokázali své ve sdruženích nabyté zkušenosti, schopnosti a dovednosti rozpoznat, popsat a dobře představit potenciálním zaměstnavatelům při žádosti o práci. Vedoucí oddílu, klubu či souboru, táborový vedoucí, ale mnoho dalších lidí, kteří dobrovolně pracují s dětmi a mládeží, totiž díky „neformálnímu vzdělávání“ ve svých mateřských organizacích významně rozvíjejí své osobní kvality tak, že jsou díky tomu konkurenceschopnější na trhu práce – jen to dokázat „prodat“ navenek.

Pavel Trantina

zkvalitnění systému zájmového a neformálního vzdělávání v oblasti práce s dětmi a mládeží prostřednictvím rozvoje organizací, konkrétně založených na standardizaci a ocenění organizací pracujících s dětmi a mládeží, ocenění a inovaci systému DVPP, zhodnocení a inovaci systému vzdělávání pracovníků v NNO pracujících s dětmi a mládeží.

Oblast II. se zabývá zkvalitněním a rozšířením nabídky zájmového a neformálního vzdělávání prostřednictvím metodické podpory založené na rozvoji klíčových kompetencí v jednotlivých oblastech vzdělávání, modernizaci ŠVP, tvorbě a zavádění evaluačních nástrojů podporovaných metodickými sítěmi.

K cíli zkvalitnit a rozšířit nabídku zájmového a neformálního vzdělávání by měla přispět i tvorba a pilotáž vzdělávacích programů a vznik metodik v níže uvedených oblastech vzdělávání:

- zdravé klima zájmového a neformálního vzdělávání, EVVO, osobnostní a sociální rozvoj
- medializace a mediální výchova
- participace a informovanost, cesta k aktivnímu občanství
- inkluze dětí se specifickými vzdělávacími potřebami
- multikulturalita
- dobrovolnictví

Důležitou částí projektu je i odborný web zájmového a neformálního vzdělávání, na kterém by měly být postupně zveřejňovány všechny informace o projektu a jeho realizaci, stejně tak jako volně šiřitelné výstupy z projektu.

Další podrobnosti o projektu

a jeho vývoji můžete získat na prezentaci projektu v jednotlivých krajích ČR v květnu tohoto roku. Bližší informace z „dění kolem projektu“ budou průběžně zveřejňovány na webu NIDM – www.nidm.cz.

Za projektový tým

*Mgr. Irena Obrusníková,
zástupkyně ředitele NIDM pro
projektovou činnost*

Zpravodaj RDM o výchov
a využití volného času u dětí a mládeže

ARCHA

Registrace Ministerstvem kultury: MK R 8135
Tematická skupina 13A/A8, ISSN 1212 – 5016
Podávání novinových zásilek povoleno
eskou poštou, s.p., odštěpný závod P eprava,
.j. 1259/99 ze dne 29. 3. 1999

Redakce: Jiří Majer – vedoucí redaktor
Adresa redakce: Česká rada dětí a mládeže
Senovážné náměstí 977/24, 116 47 Praha 1
tel: 234 621 210, fax: 234 621 541
e-mail: archa@crdm.cz
I O: 68379439

Graf. úprava a sazba Michala Rocmanová, akad. mal.
Tiskne Studio REFOS, Praha
Fotografie z archivní lenských sdružení RDM
Přispívají vky p ijímáme nejlépe ve Word 7.0 nebo RTF

Vychází 8 x za rok
Toto číslo vyšlo v květnu 2008
Zpravodaj Archa je nekomerční tiskovinou, která není
určena k prodeji.
Archivní soubor Archy od roku 1999 ve formátu PDF
najdete na adrese <http://www.crdm.cz/archa>

Foto na přední obálce: skautský oddíl Šestka
Kateřiny, na zadní obálce archivní redakce.

ČTU - TK Zlatáci, Zaječov: Vichřice Emma v okolí tábora vyvrátila cca 200 stromů a z toho asi deset spadlo na táborovou kuchyni. Škody jsou takového rozsahu, že stavba nové kuchyně je nezbytná.

Škody způsobené vichřicí Emma...

...se letos v březnu nevyhnulo ani táborovým základnám a dalším objektům dětských sdružení. V současné době komunikujeme s ministerstvem školství, jež přislíbilo finančně pomoci ze svých rezerv, které má právě pro tyto případy. Pokud vám dá pojišťovna méně než je škoda, nebo pokud máte příliš velkou spoluúčast, případně pojišťovna škodu neuznala, obraťte se na kancelář ČRD M, která informace o škodách sbírá. Budeme se snažit pomoci.

Martin Kříž, ČRD M
Foto archivy sdružení

Škody způsobené Emmou na Pionýrské základně Zásada u Kadaně: Vichřice poškodila vrch komínu, praskla stěna v horní části komínu, je poškozená i jeho fasáda.

ČTU, T. O. Vosí údolí, LDT Strážná: Při vichřici spadly statné stromy na čtyři chatky a poškodily je. Byly poškozeny plechové střechy chatek, nosné konstrukce, střešní trámy.

Junácké středisko Skály Choceň: Pád stromu poškodil oplocení studny, došlo k destrukci ocelových nosníků a dřevěné výplně; poškozen byl i betonový kryt studny.

Nestátní sektor v hojně míře využívá potenciálu dobrovolníků. Pedagogové volného času v nestátním sektoru často pracují v prostředí finančních obtíží a nejistoty. Při své práci s dětmi se v některých případech setkávají s nepochopením, neochotou, s nedoceněním své činnosti. Ve společnosti zaměřené na výkon a okamžitě viditelné a srovnatelné výsledky věnují svou energii činnosti, jejíž efektivita se projeví v dlouhodobějších perspektivách. Osobně pocítují obdiv k lidem, kteří se věnují práci s dětmi z dobré vůle, z osobního přesvědčení, z pocitu smysluplnosti toho, co umožňují dětem a mládeži poznat, co spoluvytváří hodnotné vklady do jejich budoucího života. Za svůj přínos do systému výchovy zaslouží podle mého názoru přinejmenším respekt naší společnosti.

Mgr. Olga Vydrová ve výtahu ze své diplomové práce s názvem „Úloha nestátních neziskových organizací v oblasti pedagogického ovlivňování volného času dětí a mládeže“, 2003

Deset pestrých let eské rady d t í a mládeže

Vesnici České Kopisty, téměř smetené přívalem vod, pomáhá na žádost Radky Šumerové skupina dobrovolníků z oddílů Maracaibo Třinec, ústředí Roztoky, Zlaté Šípy Valašské Meziříčí, TOM Lišáci Vsetín, TOM Chippewa Česká Lípa, TOM Sluníčka Litoměřice. Jura Vančura zajišťuje každodenní dopravu dobrovolníků, sehnal pro ně bourací kladiva a tlaková zařízení WAP.

Tomáš Novotný (A-TOM), v reportážním textu nazvaném „Živá a mrtvá“, 2002

Už od začátku vyhlášení povodňového nebezpečí pracujeme s partou asi 60 lidí – ymkařů různých sdružení, skautů i dalších ochotných na Zbraslavi – v bahně, smrduté vodě, mezi postiženými majiteli rodinných domků u řeky, kteří jsou psychicky na dně, ale které dokážeme už jenom naší přítomností „nalejt“ naději, že má cenu bojovat.

Jana Běťáková (YMCA) v reportáži „Osudy lidí od řeky“, 2002

Myslím si, že naše společnost došla dost daleko v hledání toho, v čem všem se můžeme spoehnout na tržní hospodářství. Jestliže totiž trh přetěžujeme a chceme po něm něco, co neumí, může nás to vrhnout do druhého extrému, že jej znovu zavrhneme. Dobrovolnictví a dárcovství je sféra, kde tržní vztahy fungovat nemohou! A to je dobře. Snad už máme za sebou doby, kdy téma občanské společnosti bylo některými politiky vnímáno jako téma rozvratné, ohrožující demokracii. Téma dobrovolnictví a dárcovství je – podle mého – téma pravice i levice. Pro levici je to výraz solidarity, pro pravici je to šance omezit stát. Věřím, že v poslední době se daří dosahovat společenský konsensus s vědomím, že toto jsou úctyhodné aktivity.

Vedoucí dětských oddílů jsou solí země. Jsou to lidé, kteří rozhodují o tom, jak bude vypadat tato společnost v budoucnosti možná víc než politici.

*Někdejší předseda Senátu Parlamentu ČR
Petr Pithart v rozhovoru*

Vybráno z Archy 2002 – 2003

Když stovka skinů uspořádá sraz a ještě přitom provedou nějakou výtržnost, spolehlivě nás o tom poinformují na předních stranách všechna média. Když Česká rada dětí a mládeže uspořádá pro sto tisíc nadšených návštěvníků Bambiriádu za ohromné součinnosti stovek dobrovolníků z desítek družení, domů dětí a mládeže nebo školních klubů, považujeme za úspěch, když na nějaké třetí straně v lokální příloze bude jedna pěkná fotografie s třířádkovým popiskem.

Jiří Zajíc v úvodníku „Činnost dětských sdružení v médiích? Nezajímavé!“, 2002

